

ת"פ 8260/07/14 - מדינת ישראל- המשרד לאיכות הסביבה נגד מילאנו הנדסה אזרחית בע"מ, ארזים- סמארטק טיהור קרקעות בע"מ, אברהם ארביב, ציקי ארביב, מדי כהן

בית משפט השלום בראשון לציון

01 יוני 2015

ת"פ 8260-07-14 המשרד לאיכות הסביבה נ' מילאנו הנדסה אזרחית בע"מ ואח'

בפני כב' סגן הנשיאה, השופט אברהם הימן

המאשימה מדינת ישראל- המשרד לאיכות הסביבה

נגד

הנאשמים

1. מילאנו הנדסה אזרחית בע"מ 2. ארזים- סמארטק טיהור
קרקעות בע"מ 3. אברהם ארביב 4. ציקי ארביב 5. מדי
כהן

החלטה (בעניין הנאשם 5)

בפני בקשה לביטול כתב האישום כנגד הנאשם 5 הן בטענה כי העובדות המיוחסות לו אינן מגלות עבירה, והן בטענות להגנה מן הצדק.

רקע דיוני

ביום 3/7/14 הוגש כנגד הנאשמים כתב אישום בגין עבירות של פגיעה באיכות הסביבה ועבירות של ניהול עסק ללא רישיון.

על פי עובדות כתב האישום, הנאשמות 1 ו-2 הינן חברות פרטיות המאוגדות בישראל (להלן יכוננו יחדיו- "**החברות**"), המנוהלות ומוחזקות על ידי הנאשמים 3 ו-4 אברהם ארביב וציקי ארביב שהם אחים. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום החזיקו החברות בשטח הנמצא ברשות הרבים, בגושים 3530 ו-3531 (על גבי חלקות שונות שייעודן חקלאי) ליד מושב בית גמליאל בסמוך לתחנת הרכבת של יבנה (להלן- "**האתר**"), בו הפעילו תחנת מעבר לפסולת בניין המהווה גם אתר לסילוק פסולת (להלן- "**תחנת המעבר**").

על פי הנטען, במועדים שונים שבין 1/2/2010 לבין 6/3/2012, ובמסגרת בדיקות וסיורים של נציגי המאשימה באתר, נתגלה כי מבוצעות באתר עבודות לטיפול בפסולת ללא רישיון עסק וכי הוקמה תחנת מעבר לקליטת פסולת ללא רישיון עסק כדיון. כמו כן נטען כי בתצפיות שנערכו על האתר ביום 17/1/2011, 18/1/2011, 27/2/2012, 28/2/2012, 6/3/2012, ובמועדים שונים, נצפו משאיות נכנסות לאתר ומשליכות פסולת במקום.

כתב האישום מייחס, על כן, לנאשמים 1-4 עבירות של ניהול תחנת מעבר ואתר לסילוק פסולת ללא רישיון עסק, הפעלת תחנת מעבר לפסולת ואתר לסילוק פסולת ללא התשתיות הקבועות בדיון, אי נקיטת אמצעים למניעת זיהום

אוור ורית, וכן עבירות של איסור לכלוך והשלכת פסולת ברשות הרבים. ביחס לנאשמים 3 ו-4 מיוחסות אף עבירות של הפרת אחריות נושא משרה בתאגיד.

באשר לנאשם 5 (להלן- "**הנאשם**") נטען כי במועדים הרלבנטיים היה בעליה של משאית מסוג וולבו מ.ר. 7031315 (להלן- "**המשאית**") ועסק, בין היתר, בהובלת פסולת בניין. בסעיף 26 לכתב האישום נטען כי ביום 27/2/12 בשעה 11:40 לערך נכנסה לאתר, המשאית, עליה הכיתוב "אחים כהן", כשהיא נהוגה על ידי הנאשם, וכי בחלקו הצפון מערבי של האתר נפרקה ממנה פסולת בניין מסוג גבס, עץ וניילון כשארגז המשאית מכוסה. לאחר מכן הגיע שופל ודחף את הפסולת לשוליים, וערבב אותה עם אדמה מעורבת בפסולת. על יסוד עובדות אלה מייחס כתב האישום לנאשם עבירות של איסור לכלוך והשלכת פסולת בניין ברשות הרבים לפי סעיפים 13(ב)(1) ו-2 לחוק שמירת הנקיון התשמ"ד-1984 (להלן- "**חוק שמירת הנקיון**") ועבירה של עיסוק ללא רישיון לפי סעיף 4 יחד עם סעיף 14 לחוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968 וסעיף 1 יחד עם פריט 5.1 לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013 (יצוין כי בשלב זה תלויה בקשה לתיקון סעיפי האישום באופן בו במקום סעיף 13(ב)(1) יירשם סעיף 13(ג)(א1)(א) לחוק שמירת הנקיון, ובמקום צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשנ"ג-2013 יירשם צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשנ"ה-1995).

בדיון שהתקיים ביום 17/5/15 ואשר נועד לשמיעת מענה הנאשמים לכתב האישום ביקש ב"כ הנאשם להשהות מענה הנאשם לכתב האישום עד לאחר שיתבררו טענותיו המקדמיות לביטול כתב האישום.

בבקשה זו טוען הנאשם לביטולו של כתב האישום מחמת שלוש טענות: האחת היא הטענה כי כתב האישום אינו מגלה עבירות המיוחסות לו, השנייה היא כי כתב האישום הוגש בשיהוי, והשלישית היא טענה לאכיפה בררנית פסולה.

יוער כי במבוא לבקשתו העלה הנאשם טענות נוספות, ביניהן, הטענה כי לא נערך לו שימוע, כי לא הוזהר וכי מדובר בעבירה ניתן להסתפק לגביה בקנס. המאשימה השיבה לטענות אלה בטיעון כי אין עליה כל חובה בדיון לערוך שימוע או לשלוח התראה לפני הגשת כתב האישום, וכי הנאשם הינו בעלי המשאית ואינו נהג שכיר ולפיכך אין המקרה מתאים לשליחת הודעת קנס ועוד.

טענות נוספות אלה לא נטענו כטענות מקדמיות לביטול כתב האישום ואין להידרש אליהן במסגרת הדיון בבקשה לביטול כתב האישום.

הטענה כי כתב האישום אינו מגלה עבירה

טענה מקדמית לפיה אין העובדות המתוארות בכתב האישום מהוות עבירה נבחנת, כידוע, לפי מסגרת עובדות כתב האישום ובשלב מקדמי. על בית המשפט לבחון, אפוא, האם יש בעובדות כתב האישום להניח תשתית עובדתית לכאורה לכל רכיבי היסוד העובדתי שבעבירות המיוחסות לנאשם, כך שאם יודה הנאשם בכל העובדות שבכתב האישום יהא בכך בסיס מספיק להרשעתו באותן עבירות. או בהיפוך הנוסחה, המבחן יכול שיהיה שגם אם יודה הנאשם בעובדות כתב האישום כמות שהן, אזי לא יהא בסיס להרשעתו בדיון לפי שהעובדות אינן מגלות עבירה.

הנאשם טוען כי אין עובדות כתב האישום מניחות תשתית עובדתית המבססת אשמתו בעבירות המיוחסות לו.

כתב האישום אינו מגלה עבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים:

באשר לעבירה של איסור לכלוך והשלכת פסולת ב"רשות הרבים", טוען הנאשם כי יסוד עובדתי הכרחי לעבירה זו "לא הוכח". לטענתו הגדרת המונח "רשות הרבים", על פי החוק והפסיקה, מכוונת לשטח פתוח ושאינו מגודר, ואילו האתר נשוא כתב האישום הוא אתר סגור, הנחזה כאתר מורשה, מגודר עם מבנים ושילוט, ויש בכך, לכל הפחות, להטיל ספק בדבר התקיימות רכיב עובדתי זה אשר ממנו זכאי הנאשם ליהנות. הנאשם טוען עוד כי אין בכתב האישום כל טענה ואין כל ראיה כי ידע שהאתר בלתי חוקי, וכי הגם שמדובר בעבירת אחריות קפידה לא נתקיימה בו מחשבה פלילית, באשר לא חשד באי חוקיותו של האתר אשר היה תחום ומגודר, וכי מבחינתו סבר שמדובר בשטח פרטי שבבעלות הנאשמים 3 ו-4. הנאשם אף טוען כי בנסיבות אלה, עומדת לו הגנת "טעות במצב דברים", בפרט לנוכח ההיסטוריה בעניין חוקיותו של האתר.

המאשימה טוענת, מנגד, כי טענות הנאשם אינן נכונות וכי מדובר באתר העונה להגדרת "רשות הרבים". לטענתה בסעיפים 16 ו-19 לכתב האישום נטען כי מדובר באתר גדול מאוד הממוקם בלב שדות חקלאיים, כי אמנם בכניסה אליו מכיוון מוסד צופיה הוצב שער חשמלי, אולם האתר מגודר באופן חלקי, וניתן להיכנס אליו ללא קושי מכיוונים אחרים. כמו כן טוענת המאשימה כי השילוט שהוצב באתר אינו שילוט הנדרש על פי דין. כמו כן טוענת המאשימה כי מאחר ומדובר בעבירה של אחריות קפידה אין כל צורך בהוכחת ידיעתו של הנאשם כי מדובר באתר בלתי חוקי, ומכל מקום יש בידה ראיות להוכחת ידיעתו.

סעיף 2 לחוק שמירת הניקיון קובע כדלקמן: **"לא ישליך אדם פסולת, פסולת בנין או גרוטות רכב ברשות הרבים או מרשות הרבים לרשות היחיד, ולא ילכלך את רשות הרבים".**

סעיף 1 לחוק מגדיר מהי "רשות הרבים" כדלקמן: **"כל מקום שהציבור רשאי להשתמש בו או לעבור בו או שהציבור משתמש בו עובר בו למעשה".**

הגדרה זו פורשה בפסיקה באופן מרחיב לפיו **"גם אם נמצא שטח בבעלות פרטית...ניתן לראות בו רשות הרבים לעניין החוק, וההוכחה היא אמפירית, לא פורמליסטית"** (ראו רע"פ 8478/10 אליאס נ' המשרד להגנת הסביבה [פורסם בנבו]).

על פי עובדות כתב האישום האתר בו, על פי הנתען, הושלכה הפסולת מגודר באופן חלקי. הנאשם טוען כי מדובר באתר סגור עם מבנים ושילוט אשר נחזה כאתר פרטי מורשה, וכי על כן אין מדובר ברשות הרבים. טענה זו של הנאשם היא טיעון עובדתי הסותר את התיאור העובדתי של האתר שבכתב האישום, ואינה טענה כי כתב האישום אינו מגלה עבירה, לפי שעל פי עובדות כתב האישום מדובר באתר שעל אף שהוא בבעלות פרטית יכול הציבור לעבור בו, ויש בכך להוות בסיס לעבירה הנדונה על כל רכיביה. ראוי כי טענות הנאשם כנגד הנתען בכתב האישום בעניין האתר יתבררו במשפט לגופו של האישום ועל פי ראיות שיוצגו, ואין מקומה כטענה מקדמית. הטענה כי על פי עובדות שבידי הנאשם

ומנקודת מבטו עומדת לו הגנה של "טעות במצב דברים" אינה טענה מקדמית אלא טענה לסייג לאחריות פלילית, הטענה הוכחה, ואין מקומה בשלב מקדמי זה של ההליך.

כתב האישום אינו מגלה עבירה של ניהול עסק ללא רישיון:

באשר לעבירה של ניהול עסק ללא רישיון טוען הנאשם כי על פי עובדות סעיף 26 לכתב האישום מדובר בפעם אחת ויחידה של כניסת המשאית שבבעלותו לאתר והשלכת פסולת, ואין מדובר בניהול עסק של "השלכת פסולת". על כן לטענתו אין כתב האישום מניח תשתית עובדתית וראייתית להוכחת האישום בעבירה זו. הנאשם טוען, בבחינת למעלה מן הצורך, כי אין בחומר החקירה תעודת עובד ציבור ממחלקת רישוי עסקים לגבי העדר רישיון עסק, וכי היה ברשותו רישיון מוביל. הנאשם טוען עוד כי בכתב האישום נפלה טעות לפי שמיוחסת לו הוראת חיקוק מאוחרת למועד ביצוע העבירה, וכי מטעם זה בלבד דין כתב האישום להימחק.

המאשימה טוענת, מנגד, כי השלכה אחת של פסולת אינה מבססת ניהול עסק של הובלת פסולת בנסיבות בהן נהג משאית הוביל פסולת פעם אחת בכל תקופת עבודתו, וכי שימוש הרגיל במשאית הינו אחר. במקרה דנן, טוענת המאשימה, הודה הנאשם בהודעתו כי הוא עוסק בהובלת פסולת כדרך שגרה במקביל לעיסוקיו האחרים, וכי במועדים הרלוונטיים היו בבעלותו שתי משאיות באמצעותן עסק בהובלת פסולת. באשר לטענה אודות טעות בייחוס הוראת החוק מצינת המאשימה כי תגיש בקשה לתיקון כתב האישום. טענות הנאשם בהקשר לעבירה של ניהול עסק של הובלת פסולת ללא רישיון אינן טענות לחסר עובדתי בכתב האישום, אלא טענות בעניין משמעות העובדות הנטענות בכתב האישום ביחס לעבירה ובעניין הפוטנציאל הראייתי שבחומר החקירה. מקומן הנכון של טענות אלה הוא בבירור במשפט לגופו של האישום ולא כטענה מקדמית.

על כן, הבקשה לביטול כתב האישום לפי סעיף 149(4) לחוק סדר הדין הפלילי נדחית.

הטענה לשיהוי בהגשת כתב האישום

לטענת הנאשם כתב האישום הוגש בשיהוי רב, עת הוגש בחודש יולי 2014, כחודשיים ימים בטרם חלפו שנתיים ממועד ביצוע העבירות, ובטרם התיישנו, וכאשר נחקר כבר בחודש ספטמבר 2012.

לטענת הנאשם הסיבה לשיהוי בחקירה ובמועד הגשת כתב האישום אינה ברורה, בייחוד לנוכח התשתית הראייתית המועטה. הנאשם אף טוען כי מדובר בעבירה של ברירת משפט, וכי לשיהוי משקל מכריע לביטול כתב האישום במצטבר ליתר הטענות.

המאשימה טוענת כי לא נפל שיהוי במועד הגשת כתב האישום. לטענתה, הנאשם נחקר שבעה חודשים לאחר מועד ביצוע העבירה ולא לפני כן שכן במהלך התקופה המשיכו הפקחים לתצפת על האתר והחקירה הגלויה נפתחה רק בחודש אוגוסט 2012. המאשימה טוענת כי החקירה כללה פעולות רבות והסתיימה רק במחצית הראשונה של שנת

2013, וכי אף לאחר שהתיק הגיע לידי ב"כ המאשימה התברר הצורך בזימון הנאשם 3 לחקירה ובביצוע פעולות חקירה משלימות.

שיהוי בהגשת כתב האישום, לעצמו, אינו מצדיק את ביטולו של כתב האישום, מקום בו אין בו לגרום לפגיעה ממשית וחמורה בזכות הנאשם להליך הוגן ובאפשרותו להתגונן כראוי. גם כאשר נוכח בית המשפט כי השיהוי גרם לפגם בהליך הפלילי, יש לבחון דרכים לקיומו של ההליך הפלילי באופן צודק והוגן חרף הפגם. במקרה דנן הוגש כתב האישום בחלוף כמעט שנתיים ממועד ביצוע העבירות. איני סבור כי בנסיבות המקרה ובנסיבות החקירה מדובר בחלוף זמן ניכר ובלתי סביר. הסברה של המאשימה באשר לסיבת השיהוי מספק ומניח יסוד סביר לחלוף הזמן. יתירה מכך, אין הנאשם יכול להיבנות מעובדת קיומו של השיהוי, כטענתו, ומשלא הצביע על פגיעה ממשית ובלתי הפיכה באפשרותו להתגונן בפני כתב האישום. אין מדובר בשיהוי המצדיק את ביטולו של כתב האישום.

על כן, הנני דוחה טענת השיהוי. יחד עם זאת, לאחר הבירור העובדתי במשפט זה, נשמרת לנאשם הזכות לטעון כי חלוף הזמן, המכונה על ידי הנאשם "שיהוי" גרם לו לנזק ראייתי, שהיה בו פגיעה ממשית בהגנתו.

הטענה לאכיפה בררנית

הנאשם טוען כי מעובדות כתב האישום, ובעיקר מסעיפים 24-25, 27-32 עולה כי נהגי משאיות נוספים שהשליכו פסולת באתר נצפו אף הם, ואולם לא הועמדו לדין, ומחומר החקירה אף נלמד כי לא נעשו ניסיונות לאתרם. לטענת הנאשם, על המאשימה היתה חובה לאתר את נהגי המשאיות הנוספות אף אם הם הועסקו בחברה. על כן טוען הנאשם כי הגשת כתב האישום נגדו נגועה באכיפה בררנית פסולה, ומצדיקה ביטולו.

מנגד, טוענת המאשימה כי לא מתקיימת אכיפה בררנית, ומסבירה כי נהגי משאיות נוספות שנצפו היו של החברות הקשורות לנאשמים וזהות נהגיהן לא ידועה, מאחר שהפקחים אשר עסקו בתצפית על האתר לא רצו לחשוף את עובדת התצפית ולכן לא עיכבו את אותם נהגים לזיהוי ולבדיקה.

אכן, מתוך עובדות כתב האישום עולה כי נהגי משאיות נוספות נצפו משליכים פסולת באתר, ואין חולק כי אלה לא הועמדו לדין. אולם גם בנסיבות כאלה, ביטול כתב האישום בשל אכיפה בררנית, ייעשה במקרים חריגים בהם יוכח כי בבסיס ההבחנה ניצב מניע פסול, שיקול זר או שרירותיות מצד המאשימה, ורק כאשר לא ניתן לרפא את הפגם באמצעים מתונים יותר (ראו ע"פ 8204/14 **זלום נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו]). המאשימה סיפקה הסבר להחלטתה שלא לעכב את אותם נהגי משאיות נוספים לזיהוי בעת שנערכו תצפיות על האתר- הסבר הנועץ בשיקולי טובת החקירה, ודומה כי אין מדובר בשיקול בלתי סביר ובלתי ענייני. על כן ועל פי המצוי בפני בשלב מקדמי זה נדחת הטענה לביטול כתב האישום משום אכיפה בררנית. אין בכך לחסום דרכו של הנאשם להעלות טיעון זה בשלב המשפט.

סוף דבר, הבקשה נדחית.

הדיון הקבוע ליום 4/6/15 יתקיים על פי ייעודו.

ההחלטה תישלח לצדדים.

ניתנה היום, י"ד סיוון תשע"ה, 01 יוני 2015, בהעדר הצדדים.